

Detence nezletilých cizinců v migračním kontextu a mezinárodní standardy ochrany lidských práv: obsahová analýza judikatury správních soudů

Abstrakt | Klíčová slova: zajištění – nejlepší zájem dítěte – právo na svobodu – detence – zákaz mučení – neregulérní migrace

Počet dětí v migračním kontextu v českých detenčních zařízeních roste. Detence jako taková je zásahem do osobní svobody a potenciálním zásahem do dalších základních práv a svobod garantovaných pestrou a širokou škálou mezinárodních úmluv.

Tato diplomová práce si vytyčila dvě obecné výzkumné otázky. První výzkumná otázka hledá odpověď na to, jak jsou detence dětí v migračním kontextu regulovány ze strany mezinárodních standardů lidských práva; druhá výzkumná otázka pak má za cíl zjistit, jaká je podoba, struktura a obsah vnitrostátní judikatury.

Předchozí výzkum se zaměřoval na detence dětí v migračním kontextu útržkovitě a používal pouze doktrinální metody. Pozornost předchozích výzkumníků a výzkumnic byla upřena na jednotlivé mechanismy ochrany lidských práva nebo na doktrinální analýzu rozhodnutí českých nejvyšších soudů. Žádný výzkum neanalyzoval lidskoprávní standardy celistvě a ani se nedíval na českou vnitrostátní judikaturu v celé její šíři.

Z těchto důvodů jsme zvolili tři základní metody. První metodou je konvenční právní analýza, která si kladla za cíl objasnit nastavení mezinárodních mechanismů ochrany lidských práva; tato metoda je pak kombinovaná s metodou deskriptivní, která převažuje a která je používána pro shrnutí stavu poznání. Pro zmapování nastavení vnitrostátní judikatury jsme zvolili metodu systematické obsahové analýzy, která je používána v empirickém právním výzkumu a spočívá v aplikaci kódů na kódovaný materiál.

V oblasti nastavení lidskoprávního standardu jsme identifikovali standard dvojí; na univerzální úrovni je detence dětí v podstatě zakázána, na úrovni regionální je pak považovaná za prostředek *ultima ratio*. Systematická obsahová analýza pak odhalila některé atributy české judikatury. Za ty nejdůležitější považujeme tři. Zaprvé, většina započatých soudních řízení proti rozhodnutím o zajištění je úspěšných. Zadruhé, soudy systematicky používají argumenty, které jsou v rozporu s judikaturou českých nejvyšších soudů i s judikaturou Evropského soud pro lidská práva. A zatřetí, jen poměrně nízký počet všech dětí v detenci se dostane k soudnímu přezkumu. Tyto atributy jsou podle našeho názoru problematické z hlediska existence a fungování právního státu.